

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Complectens Constitutiones Benedicti XIV. ab initio Pontificatus usque ad
Annum 1746

Luxemburgi, 1752

CXV. Reformatio Tribunalium Urbis. Firmatur auctoritas Judicum Romanæ
Curiaë, & singulorum jurisdictio certis limitibus præsinitur: Confirmantur
Decreta super Judicum recusationibus, & declinationibus ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74696](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74696)

imus, Te pro debita Apostolicis Constitutionibus, ac Decretis observantia, probe studiosum planeque accessum esse. Quamobrem fore in Patre misericordiarum, & Deo totius consolationis confidimus, ut Christiani exemplo, zelo, opera, consiliis, & monitis exciti, Orthodoxam Fidem integram, reliquiarumque gentilitatis omnino puram putamque, ad Principis etiam tenebrarum contemptum despiciamque, constanti pectore confiteri, & coram hominibus Jesum Christum confiteri non erubescant. Nam *utile est & salutare*, ut S. Cyprianus Episcopus, & Martyr verbo & opere docuit, *cum se Episcopus per firmamentum Fidei Fratris præbet imitandum*. Interea a bonorum omnium Largitore Deo uberissimam cælestium charismatum copiam Fraternitati Tuæ apprecantes, Apostolicam Benedictionem Tibi, Venerabilis Frater, etiam peramanter impertimur.

Dat. die 19. Dec. 1744.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die xix. Decembris MDCCXLIV. Pontificatus Nostri Anno Quinto.

Cajetanus Amatus.

CXV.

Reformatio Tribunalium Urbis. Firmatur auctoritas Judicum Romanæ Curie, & singulorum Jurisdictionis certis limitibus præfinitur; confirmantur Decreta super Judicum reculationibus & declinationibus jam edita; & certa forma servanda præscribitur, tum in delendis Vinculis impositis super Locis Montium, Officiis Vacabilibus, & Pecuniis Depositis &c.; tum in Decretis Jurisdictionis voluntariæ in Urbe, & Statu Ecclesiastico interponendis.

BENEDICTUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

ROMANÆ Curie præstantiam, atque præcipuam justitiæ rectè administrandæ laudem, eidem omnium ubique gentium consensu tributam, summo studio atque opera tueri curarunt Prædecessores Nostri Romani Pontifices; eaque de causâ tum sapientissimas Leges, pro rerum & temporum opportunitate, condiderunt: tum vero, quoties in Judiciorum tractatione aliqua corrigenda, rescanda, aut in meliorem formam redigenda esse censuerunt, id Apostolicis editis Constitutionibus, quarum inferius mentionem fieri sæpe contingit, præstare non omiserunt.

Reformationes Tribunalium à Romanis Pontificibus identidem peractæ.

Pontificis studium pro recta Justitiæ administratione.

Ejusdè providentiæ extra Urbem.

Item in Romana Curia.

§. 1. Et Nos quidem ipsorum vestigiis inhaerentes, ex quo Supremum hoc Justitiæ Solum Dei nutu conscendimus, inter innumeras Apostolatus Nostri curas, illam assidue præ oculis habuimus, ut tam Ecclesiastica, quam civilia Judicia, & maxima, qua par est, integritate ac fide, & rectissimo expeditoque ordine exercerentur. Itaque præter generalem providentiam, qua Ecclesiasticarum Legum conservationi, & veriori earundem interpretationi per universam Ecclesiam pro viribus prospicere non desistimus, ac præter peculiarem Tribunalium Bononiensium Reformationem a Nobis integrè peractam, per Apostolicas Nostras Constitutiones, ex quibus aliarum etiam Provinciarum Curias, per Ecclesiasticæ Ditionis tractum, exemplum & normam capturas esse confidimus; in hac ipsa Romana Curia complures atque perspicuas edidimus significationes nostri ardentissimi studii, quo de justitiæ in Urbe rectè administranda in primis solliciti sumus; idque potissimum Nobis propositum fuit, & quum Causarum tam Ecclesiasticarum, quam

Civilium aliquas Nobis ipsis cognoscendas, ac definiendas reservavimus; & quum sæpissimè Congregationes Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium, ipsaque aliquando Ordinaria Romanæ Curie Tribunalia, coram Nobis sententias dicere iussimus; ac denique quum Signaturam Gratia nuncupatam, ad quam plerumque lites & controversiæ, præpedito, aut expleto in cæteris Tribunalibus cursu legitimo, & jure concessio, tamquam ad Sacram Principis Aram, deferuntur, semel & iterum singulis annis per Nosmetipsos publicè habuimus; in eaque sententiam nostram tum circa singulas propositas causas protulimus, tum verò, occasione data, circa totam judicandi rationem coram universo Judicio, & Curialium conventu aperire curavimus.

§. 2. Cum autem & diuturno nostro rerum forensium usu, & crebris gravium Virorum relationibus & querelis, compertum haberemus, nonnullos abusus in judiciali praxi Tribunalium hujus Nostre Urbis & Curie invecos esse, quibus & justitiæ cursum interverti, aut saltem retardari, & litigantium dispendia magnopere augeri contingeret; illasque potissimum controversias in longum sæpe protrahi, quæ circa Judicum, & Tribunalium competentiam, eorumque reculationes declinationesque, versarentur; Cumque jam commendatâ singulis Tribunalibus earum rerum reformatione, quæ in ipsorum potestate erant, eaque sedulo ab ipsis peractâ, satis agnovimus, memorata incommoda non omnia posse privatâ Judicum sive Tribunalium auctoritate submoveri; ad ampliorem atque absolutiorem Judiciorum Reformationem, supra dictorum Prædecessorum exemplo, deveniendum Nobis esse judicavimus.

§. 3. Quamobrem prædictorum omnium abusu cognitionem delegavimus peculiari Congregationi a Nobis deputatæ, duobus nempe S. R. E. Cardinalibus, ac septem Romanæ Curie Præstatis in præcipuis ejusdem Curie Tribunalibus actu jus dicentibus; quæ quidem Congregatio, serio studio, longaque indagine, re latos abusus notavit, atque recensuit; & providis efformatis decretis, opportuna Nobis remedia suggestit; ex quibus aliqua, quæ statim approbatione digna judicavimus, statim quoque auctoritate Nostra publicari iussimus, & observari; reliqua verò maturiori examini subiecta, diuturna consideratione, rerum ac temporum opportunitati aptare studuimus; illaque, cum iisdem fere, aliisque Viris in juris scientia & justitiæ administratione apprime versatis, Ministris Nostris, necnon cum aliquibus ejusdem Curie Nostre Causidicis, Forensi facultate doctrinâque præstantibus, communicata; tandem, hac nostra Constitutione perpetuè legis vim habiturâ, promulgamus, edicimus, atque sancimus.

§. 4. Ac primum omnium, Jurisdictionem Judicum, & Tribunalium Romanæ Curie, quorum auctoritas a Nostra & Romani pro tempore Pontificis auctoritate profuit, nostrosque & Pontificio nomine exercetur, sartam tectam servare, ac debita veneratione ab omnibus observari cupientes; Apostolicas Nostras Literas, *De non impedienda executione Citationum, Mandatorum, aliarumque Provisionum Romanæ Curie, seu Sedis Apostolicæ* datas Anno MDCCXLII. tertio Kalendas Aprilis, quarum initium est *Pastoralis Regiminis*, omnesque ordinationes ac dispositiones in illis contentas; pœnas quoque adversus quoscumque prædictam executionem impediendes in eisdem comminatas atque statutas, cum cæteris præceptis atque mandatis, ac si prædictæ Literæ per extensum præsentibus infererentur, confirmamus, innovamus, ac de novo statuimus.

Necessitas proficendi Tribunalium Reformationem.

Deputatio Cognitionis Particularis ad hunc effectum.

Cujus Decreta jam edita sunt, partim in præsentibus promulgantur.

I. De executione Citationum, Mandatorum &c. Romana Curia.

Innovatur Constitutio edita 30. Mart. 1742.

1744.

Refertur fup-
penfio con-
ceffa quoad
valorem ci-
tationum
Camerarium
non fubfcri-
ptarum in par-
tibus.

Sed perpē-
la veteri con-
fuetudine,
earumque
utilitate.

Sancitur eaf-
dem in pofter-
um valere,
in caufis, in
quibus A. C.
eft Judex com-
petens in pri-
ma Infantia.

Et, fi parti-
bus compe-
tat variatio
Fori, etiam
poftquam
Cauz jam
aibi intro-
ducta fue-
rint.

Quz tamen
realium de-
bent in ftatu
& terminis,
refectis ex-
penfis, &
transportatis
actis.

Ufus citandi
per citatio-
nes Camera-

§. 5. Et quamvis poft earumdem Literarum Nofttrarum publicationem, delatis ad Nos quorundam conqueftionibus, & præfertim ex Provincia Noftro Romandiola, fuper abufu Citationum Typis Cameralibus impreffarum, quæ vulgo Citationes Camerales nuncupantur; propterea quod a nemine ex Judicibus Romana Curia fubfcribi, feu firmari folcant, & nihilominus poft legitimam earum executionem inhibendum habere dicerentur: Nos tunc, ut in re gravi cautè maturèque procederemus, per quafdam Literas Secretariæ Noftre Status nuncupate provisionaliter declarari fecerimus, Citationes hujusmodi a nullo ex Judicibus Romana Curie propria manu fubfcriptas, in prædicta noftro Confultatione minime comprehendere: Poftea tamen univerfo negotio occasione præfentis Reformationis diligentiffimè difcufo, cum Nobis confliterit, ufum prædictarum Citationum nedum doctorem Hominum fuffragiis, fed etiam pervetufta, & nunquam aliàs interrupta tum Romana Curie, tum ipfius Provinciae Romandiola, atque aliarum Status Noftri Ecclefiaftici Provinciarum obfervantiâ comprobari; & quatenus fpecialis fubfcriptio in eis indifinctè exigeretur, non modicum inde damnum ac difpendium in Subditos atque Incolas earumdem Provinciarum fore profecturum: Nunc demum præfentium Literarum tenore certum ac stabilem cursum Citationibus hujus generis dare, & unâ fimul quibuscumque fraudibus, quæ per eas fieri poffent, quantum in Domino poffumus, occurrere volentes: statim in primis, ordinamus, ac declaramus, quod ficuti hæcenus, & a tempore antiquiffimo, ita quoque in pofterum unicuique pro arbitrio fuo liceat per ejuſmodi Citationes Typis Cameralibus impreffas debitorem fuum abſentem, five aliter ſibi obligatum, coram Auditore Generali Cauſarum Curie Camerae Noſtræ Apoſtolice, vel altero ex ejus Locumtenentibus, in Jus & Judicium evocare, etiamſi ipſæ Citationes a nullo ex prædictis Judicibus, immo nec etiam ab eorum Notariis, ſubſcriptæ fuerint; (memoratis Literis Secretariæ Status, Ediſtis Cardinalium pro tempore Legatorum, & aliis quibuscumque contrariis non obſtantibus); dummodo tamen agatur de cauſis, in quibus ipſe A. C. vigore ſuarum facultatum, aut virtute alicujus Privilegii, quod Inſtanti de jure competat, ſit Judex competens Rei conventi, ſeu Partis citatæ, etiam in prima Infantia; aliàs prædictæ Citationes neque valeant, neque afficiant, perinde ac ſi factæ vel executæ non fuiffent: Cum enim in hujusmodi cauſis unuſquifque de jure debitorem ſuum etiam verbaliter coram A. C. in jus vocare poſſit, nihil fanè proponi poteſt, cur illum pari modo per dictas Citationes Camerales etiam non ſubſcriptas citare, & in jus vocare non valeat.

§. 6. Quod ſi aliqua ex prædictis cauſis, ut præfertur, Privilegiatis, in quibus nimirum A. C. eſt Judex competens etiam in prima Infantia, reperiat jam conteſtata, & introducta coram alio Judice de Partibus, & nihilominus alter ex litigantibus, cui competat variatio Fori, vel vigore Obligationis Cameralis, vel virtute *Leg. unic. Cod. Quando Imper. inter Pupillos, & Viduas &c.*, citaverit coram A. C. cum dictis Citationibus impreſſis, & non ſubſcriptis: Tunc etiam volumus & mandamus eas exequi, & attendi debere; ſed eo caſu A. C., vel ejus Locumtenentibus, Cauſas hujusmodi reſumere non liceat, niſi in ſtatu, & terminis, reſectis ſumptibus uſque tunc factis ab altera Parte, & transportatis actis, expenſis illius, qui Foram variare voluerit, ut hæcenus laudabiliter obſervatum fuit.

§. 7. Quoniam verò paſſim citari ſolet cum hiſce ipſis Citationibus Cameralibus non ſolum

in cauſis, ut ſupra, privilegiatis, coram A. C., ſub cujus nomine eadem Citationes ut plurimum imprimuntur, ſed etiam in aliis Cauſis indifferenſibus coram Cardinali Signaturæ Noſtræ Juſtitia, vel tempore Præfecto, & ejus Auditore; Idque in quatuor poſſime caſibus; nempe cum petitur ſuperſefforia ad effectum adeundi plenam Signaturam; Cum citatur pro ſubdelegatione Judicis in Partibus in gradu recurſus; Cum petitur declarari Cauſam ſpectare ad unum potius, quàm ad alium Judicem; Et denique cum petitur purgatio attentatorum, in ſpretum ipſius Signaturæ commiſſorum: Propterea Nos ex una parte conſiderantes nullo modo auferendam eſſe, quin potius diligenter conſervandam Subditis Noſtrarum Provinciarum & Legationum libertatem illam, qua ſemper hæcenus gaviſi fuerunt, recurrendi ſcilicet pro ipſorum arbitrio, vel ad prælaudatam Noſtram Signaturam Juſtitia, vel ad Signaturam, quam habere dicuntur in ventre in ſua quiſque Provincia Legati Sedis Apoſtolice, eorumque Vice-Legati: Ac de cætero animadvertentes non abſurdè eos facere, qui potius ad Signaturam Juſtitia, quàm ad alteram Legatorum, aut Vice-Legatorum recurrunt; quia nempe illas Cauſas, quarum valor non aſcendit ad ſcuta centum, haud quam retinet, ſeu committit in Curia; ſed juxta providas Prædeceſſorum Noſtrorum reformationes, & præfertim recol. mem. Benedicti XIII., eas remittit ad Partes, mediante ſubdelegatione alterius Judicis in eadem Civitate, ſeu loco, ubi primus pronunciavit, ad effectum procedendi in gradu recurſus per acta ejuſdem Notarii, & conſequenter abſque ulla transportatione actorum, atque inſuper ſine ſolutione Propinæ: Contra verò Signaturæ Legatorum, & Vice-Legatorum, & præfertim illa Cardinalis pro tempore Legati, aut Vice-Legati Provinciae Romandiola, quoties Cauſa excedunt tenuiſſimam ſummam ſcutorum quatuor, retinere eas, ut plurimum ſolet in ipſa Curia, in qua reſidet Legatus, aut Vice-Legatus; Ex quo ſequitur, ut Partes, non ſine magno diſpendio atque incommodo, & acta prioris Judicis ad ipſam Curiam Legationis transportare, & Propinam novo Judici ejuſdem Curie ſolvere cogantur; Immo etiam tor Propinas, quot ſunt Capita ſeparata, ex quibus, pro multiplicitate diverſarum exceptionum, ſententia ſecundi, vel ulterioris Judicis quam ſæpiſſime componitur.

§. 8. Idcirco ſtatuiſſimus ac mandamus, etiam quoad prædictas Citationes, quas fieri contingat coram Cardinali Signaturæ Præfecto, vel ajuſ Auditore, prædictum antiquiſſimum uſum in poſterum obſervari, itaut quicumque de dicta Legatione Romandiola, aut de aliis Provinciis, Legationibus, vel Guberniis Status Noſtri Ecclefiaſtici, recurrere potius velit ad Signaturam Noſtram Juſtitia, quàm ad Signaturam Legati, aut Vice-Legati; hoc pro arbitrio ſuo facere poſſit, citando alteram Partem cum dictis Citationibus Cameralibus; nullique liceat earum executionem retardare, vel impedire, ſub prætextu, quod a Cardinali Præfecto, vel ejus Auditore, aut eorum Notario, ſubſcriptæ non fuerint; ſub pœnis expreſſis in dicta Noſtra Conſultatione, *De non impedienda executione Citationum, Mandatorum, aliarumque Proviſionum Romanæ Curie*, quam ad has quoque Citationes Camerales impreſſas, & non ſubſcriptas, quatenus opus ſit, extendimus, & ampliamus, memoratis Literis Secretariæ Status, Ediſtis Legatorum, cæteriſque contrariis quibuscumque minime obſtantibus.

§. 9. At verò, nè utilis, & antiquus iſtarum Citationum uſus tranſeat in abuſum & corruptelam, a prædicta generali regula ſequentes caſus excipimus & præſervamus. Primò videlicet,

1744.

les coram
Præfecto
Sign. Juſt.
ejuſque Au-
ditore in plu-
ribus caſibus.

Utilitas Par-
tium in hu-
juſmodi re-
curſibus.

Qui permittuntur fieri etiam per citationes Camerales non ſubſcriptas.

Non tamen ſi præventum fuerit coram Signaturæ Legatorum, aut Vicele-

1744. gatorum, vel ipsi in causa rescripserint.

si una ex Partibus, mediante Citatione legitime exequuta, prævenerit aliam coram Signatura Legati, seu Vice-Legati; & multo magis si Legatus, aut Vice-Legatus, qui habeat in suis facultatibus etiam facultatem Signaturæ, in Causa jam rescripserit: Tunc enim non amplius Citationes prædictas coram Signatura Justitiæ, ejusque Præfecto, vel Auditore, attendi volumus, sed solum admitti recursum ad Signaturam Gratiæ, & consequenter nullas alias Citationes attendendas esse, vel efficere, quam Citationes speciales ab Auditore Nostro, & Pontificum pro tempore Successorum Nostrorum, subscriptas.

Citationes prædictæ nõ attendendæ, si petatur supersefforia, vel subdelegatio, antequam Judex de Partibus definitivè pronunciet.

§. 10. Item Citationes ejusmodi Camerales, & non subscriptas, pro nihilo haberi volumus, atque impune sperni posse, tam in Causis summæ appellabilis, quatenus citetur ad videndum supersefferi usque ad primam Signaturam, quam in Causis summæ recurribilis, quatenus citetur ad videndum subdelegari Judicem in partibus in gradu recursus, quoties nondum ab ipso Judice de Partibus pronunciatum fuit vel per Sententiam, vel per Decretum definitivum, aut gravamen saltem inferens ejusmodi, quod deinceps per ipsam Definitivam reparari nequeat. Quod si Judex de Partibus in Causa jam decreverit, seu pronunciaverit, ut supra, volumus Citationes prædictas omnino attendi, & inhibere, etiam si, contra debitum juris ordinem, in Causa summæ appellabilis citatum fuerit ad videndum subdelegari alium Judicem in gradu recursus, vel in Causa simpliciter recurribili citatum fuerit ad videndum supersefferi. Et solum in hisce casibus Præfectus Signaturæ, vel ejus Auditor, suppleteneatur defectum Partium, vel Defensorum, mandando supersefferi in Causis summæ appellabilis, & respective subdelegando Judicem in gradu recursus, quando Causa est solum recurribilis; Decretis, seu reformationibus Signaturæ, & quibuscumque aliis in contrarium non obstantibus.

Post definitivam afficiunt.

Errorque Partium in petenda supersefforia, vel subdelegatione Judicis, a Præfecto Signaturæ, ejusve Auditore supplendus est.

§. 11. Item quando agitur de summa non excedente scuta quinque monetæ in Regione currentis; vel quando jam adsunt in Causa duo judicata consecutiva & conformia; vel quando agitur de mercede diurna, aut mensura, aut etiam de alimentis futuris; vel quando agitur de restitutione depositi etiam irregularis contra Depositarium, aut de solutione Schedulæ, quæ vulgo dicitur *Pagherò per altrettanti*, aut Literarum Cambii, aut Onerum Cameralium, vel Communitativorum; Et denique cum agitur de solutione Canonum, aut Pensionum Domus; nullum recursum in suspensivo a Cardinali Præfecto Signaturæ, vel ejus Auditore, admitti volumus, sed in prædictis casibus, & quolibet eorum, postquam verificati fuerint coram Judice subdelegato, volumus ac statuimus, ejusmodi subdelegationem non efficere, nisi in solo devolutivo, & sine præjudicio legitimæ executionis.

Enunciantur alii casus in quibus non est admittendus recursus in suspensivo.

In causis non privilegiatis, & summæ recurribilis, extra Districtum, subdelegandus est Judex in Partibus, cum clausulis opportunitis.

§. 12. Item, exceptis Causis, ut supra, privilegiatis, idest illis, in quibus A. C. est Judex competens etiam in prima Instantia, vel propter Obligationem Cameralem, aut habentem vim Cameralis, vel propter Privilegium *Leg. unicæ*; Quoad reliquas Causas extra Districtum Urbis, quæ sint summæ dumtaxat recurribilis, idest non attingentis quantitatem seu valorem scutorum centum; Nolumus eas in Curia Romana retineri, aut committi posse; sed semper in ipsis subdelegari volumus alium Judicem, quatenus tamen adsit in eadem Civitate, Terra, aut loco, in quo, seu qua pronunciatum fuit primum judicatum, cum solita clausula: *Ad effectum cognoscendi de gravamine, pro admissione, vel denegatione recursus, per acta ejusdem Notarii, & sine solutione Propinæ & Regestri, & quatenus Partes in eum non consenserint, ad effectum deputandi*

alium Judicem in sui locum, cum ipsam facultatibus, de consensu ipsarum Partium, sin minus ex Officio: Itaut aliter factæ subdelegationes, nullius sint roboris ac momenti.

§. 13. Postremò volumus, atque statuimus, quod postquam una ex Partibus aliquam ex prædictis Citationibus impressis, & non subscriptis, exequi fecerit coram Præfecto Signaturæ, vel Auditore; Altera verò, quæ sic citata fuit, in actis comparuerit cum solita protestatione *Nihil fieri*: Nulla alia deinde similis Citatio eandem continens Instantiam, quæ in Partibus fiat, attendatur, sed impune sperni possit, absque ullo vitio Spolio, vel attentatorum.

§. 14. Per hæc autem non intendimus Privilegio de Causis non avocandis, aut alteri id genus, si quo fortè gaudeat Civitas, Provincia, vel Legatio aliqua Status Nostri Ecclesiastici, in aliquo derogare vel præjudicare; Multoque minus aliquid innovare circa ea, quæ ad asserendam Ordinariorum jurisdictionem, atque eorundem Decretorum executionem, in Causis potissimum, quæ ad Ecclesiasticam Disciplinam pertinent, distinctè mandavimus & constituimus per Apostolicas Nostras Literas: *De Appellationibus, & Inhibitionibus concedendis vel negandis*, quarum initium est: *Ad militantis Ecclesiæ regimen*, datas tertio Kalendas Aprilis anno millesimo septingentesimo quadagesimo secundo, quas quidem omnibus & per omnia confirmamus & innovamus, & ab omnibus, ad quos spectat, adamussum observari præcipimus.

§. 15. Porro, quod attinet ad præfatam multiplicationem Propinarum, quæ extra Romanam Curiam in Statu Nostro Ecclesiastico passim frequentatur; Nos etiam super eo, quod æquum fuerit & rationi consentaneum, deinceps, largiente Domino, provide statuemus, cognita prius origine, diligenterque pensatis Causis hujusmodi multiplicationis: quemadmodum pro Tribunalibus Civitatis Nostre Bononiæ ejusque Comitatus, in altera ex memoratis Constitutionibus nostris, specialibus ordinationibus & decretis id ipsum præstare non omisimus.

§. 16. Ut autem omnia submoveamus obstacula, quæ, propter variarum respective jurisdictionum consuetum, promptam celeremque justitiæ administrationem in hujus nostræ Urbis Tribunalibus impedire coneverant, alteram nostram Constitutionem sub datum xv. Kalendas Martii Anno Incarnationis Dominicæ MDCCXLI, Pontificatus Nostri Secundo editam, quæ incipit, *Quantum ad procurandam*, innovamus pariter, & observari mandamus; per quam videlicet, de Consilio præfata Congregationis pro Tribunalium Urbis Reformatione a Nobis specialiter deputata, providas fel. record. Innocentii Papæ XII. Prædecessoris Nostri sanctiones per extensum insertas, super Tribunalium sive Judicium Particularium Urbis suppressione, confirmavimus, & in pristinum vigorem & observantiam reduximus, eisdemque inherentes, nonnullas Judicaturas particulares postmodum erectas ordinationibus opportunis abolevimus.

§. 17. Declarantes præterea, Notarium Burgi, cujus Officium in præfata Innocentii XII. Constitutione a generali Officiorum particularium suppressione excipitur; habere dumtaxat facultatem scribendi in Causis merè laicalibus, & quatenus Rei conventi sint Incolæ, vel Habitatores Burgi; Hoc autem casu competere illi facultatem hujusmodi in omnibus Tribunalibus Urbis, in quibus pro hujusmodi Causis Incolæ & Habitatores prædicti, juxta eandem Constitutionem Innocentii Papæ XII., conveniri possunt.

§. 18. Jurisdictionem verò Nostri pro tempore in Urbe ejusque Districtu in spiritualibus Vicarii, decernimus, etiam attentata dispositio-

Una citatio- ne excura, & attentata, aliz non attendantur.

Præservantur Privilegia de non avocando & dispositio Constitutionis ad Militantes editæ 30. Martii 1742.

Provisio super multiplicatione Propinarum differtur.

II. De Jurisdictione Tribunalium Urbis.

1. Innovatur Constitutio super suppressione Judicium Particularium Urbis edita 15. Febr. 1742.

Declaratur facultas Notarii Burgi limitativè.

2. Jurisdictio Cardinalis Vicarii in Causis me-

1744.
re Laicali-
bus proro-
gari possit,
de consensu
Partium in
actis expres-
se præficio.

Exceptis
Causis super
executione
obligationis
Cameralis.

Eiusdem Vi-
carii Juris-
dictio priva-
tiva in
Causis Ma-
rimoniali-
bus, & super
Institutione Benef.
in Urbe, &
Districtu &c.

In Causis
contra Cler-
icos non
exemptos,
cum solo
A. C.

In aliorum
Dioecesis, &
Territoriis
intra
Districtum,
nullam com-
petere Ju-
risdictionem
Cardin. Vi-
cario.
Sed exequi
posse dum-
taxat ejus-
dem citatio-
nes, & Man-
data contra
Clericos Ro-
manos.

Facultas Vi-
carii priva-
tiva, inter-
ponendi De-
creta in con-
tra-ribus Re-
gularium.

3. Gubernato-
ri Urbis
non compe-

ne prædictæ nostræ Constitutionis, quæ incipit
Quantum ad procurandam, esse prorogabilem per
consensum Partium in Causis merè laicalibus,
& inter merè Laicos, etiam spectantibus ad
Curiam Capitolinam: Dummodo tamen ipsæ
Partes sciant eum esse sibi Judicem incompe-
tentem, & nihilominus ab initio litis, & ante
illius contestationem, in Actis sui proprii & com-
petentis Judicis, coram duobus Testibus, ex-
presse consentiant in jurisdictionem ipsius Vicari-
rii, vel per ipsos, vel per suos Procuratores,
qui habeant speciale Mandatum ad consentiendum
ut supra; aliàs, consensu isto expressè, ut supra,
præficio deficiente, omnia acta coram eo facta in
Causis prædictis, sint ipso jure nulla & irrita:
Causaque per Judicem competentem, ad Instan-
tiam sive Rei, sive Actoris, in quocumque sta-
tu, & quodcumque reassumi possit.

§. 19. Item dummodo in prædictis Causis
merè laicalibus non agatur de executione Obliga-
tionis Cameralis. Tunc enim volumus, juris-
dictionem Vicarii nequidem per consensum ex-
pressum esse prorogabilem, sed Causas reassumi
posse ex Officio, vel a Curia Capitolina, si Par-
tes, aut saltem Reus conventus, ejus Foro &
Jurisdictioni, ut infra, subjectus fuerit, vel ab
A. C., prout ab una vel altera Curia præventum
fuerit.

§. 20. In Causis super Matrimonii contractis
in Urbe, vel alio quocumque loco intra ejus
Districtum, in quo Ordinaria seu Episcopalis Ju-
risdictio nulli alteri competat, prout etiam in
Causis super Institutione in Beneficiis Ecclesia-
sticis in dicta Urbe, & in iisdem locis existen-
tibus, statuiamus competere Jurisdictionem Car-
dinali Vicario, privativè ad A. C., & quocum-
que alia Urbis Tribunalia: In aliis verò Causis
spectantibus ad ejus Tribunal, contra Clericos
non exemptos, videlicet eos, qui sint Clerici
Romani ratione Originis, vel Beneficii, vel con-
tra Loca Pia existentia in Urbe, aliisque locis
præfatis, declaramus eidem competere in Civilibus
Jurisdictionem cumulatè cum solo A. C., &
consequenter inter eos locum esse preven-
tionem. Dummodo tamen Clerici, & Loca Pia
sint Rei conventi, non etiam si per eos conve-
niantur Personæ merè Laicales. Tunc enim Vi-
cario, sine consensu expresso Partium, ut supra,
nulla competet Jurisdictio.

§. 21. Item decernimus, nullam in prima In-
stantia Vicario competere Jurisdictionem in Dico-
cesibus, & Territoriis aliorum Episcoporum,
sive Ordinariorum, in prædicto Districtu Urbis
existentibus, nimirum intra quadragesimum lapi-
dem, sed solum in dictis Dioecesis & Terri-
toriiis pro Causis ad eum spectantibus citare,
& procedere posse contra Clericos Romanos,
ut supra, ratione Originis, vel Beneficii, qui
ibi commorantur; necnon exequi posse Mandata
tam realiter, quam personaliter per eum contra
ipsos expedita. Et hoc ipsum servari volumus
in Dioecesis sex Episcoporum S. R. E. Cardina-
lium, qui Episcopi Suburbicarii nuncupari so-
lent: Nam sive Episcopatus isti habeantur pro
distinctis & diversis ab Episcopatu Romano, sive
dicti Cardinales censentur in hisce Dioecesis
tamquam Coadjutores Romani Episcopi, neutro
casu decet Cardinalem Urbis Vicarium cumula-
tivam cum ipsis Jurisdictionem in prima Instan-
tia habere.

§. 22. Item statuimus, Cardinali Vicario,
privativè ad A. C. & quocumque alios, com-
petere facultatem interponendi Decreta in re-
nunciationibus, & aliis quibuscumque contracti-
bus Regularium utriusque sexus, in Cœnobiis,
& Monasteriis Urbis, aut præfatorum Locorum,
tempore probationis, degentium.

§. 23. Gubernatori autem Urbis, & ejus Tri-
bunali, nullam in Civilibus competere declara-

mus Jurisdictionem contra Clericos, Ecclesias,
aut Loca Pia, sine speciali commissione nostra,
vel nostrorum pro tempore Successorum.

§. 24. Attamen, ut Causæ Mercedis diurnæ,
vel mensuræ, prout etiam Causæ infra sum-
mam scutorum viginti quinque, quam citissimè
expediantur, hoc speciali Privilegio eas dona-
mus, ut nempe Laici etiam in Tribunali Car-
dinalis Vicarii, & respectivè Clerici, & Loca
Pia etiam coram Urbis Gubernatore, arbitrio
Actoris, validè, & licitè conveniri possint, ita
ut nec etiam prætextu obligationis Cameralis,
eorundem Jurisdictioni valeat declinari.

§. 25. Curia verò Capitolina jurisdictionem
extendi decernimus etiam extra Urbem, & per
omnia & singula loca Districtus intra quadra-
gesimum lapidem, sed ad solum effectum citan-
di, & procedendi in causis merè laicalibus,
atque aliàs ad ejus Forum spectantibus, con-
tra Cives Romanos, vel Incolas, vel qui aliter
juxta dispositionem Statuti lib. 1. cap. 41.
ejusdem Curia Jurisdictioni subiecti sint; nec
non exequendi contra eos, & eorum bona
merè laicalia, Mandata ab ipsa Curia relaxata,
dummodo, Personis vel Bonis in aliquo loco
jurisdictionali existentibus, servetur quoad exe-
cutionem Mandatorum, forma ab eodem Sta-
tuto præscripta dicto lib. 1. cap. 157.

§. 26. In causis autem Concursum super bonis
Laici debitoris, qui cæteroquin juxta disposi-
tionem Juris, & Statutorum Urbis, sit sub-
iectus Curia Capitolina, definimus competere
eidem Curia jurisdictionem, etiam si Bona sub
concursum posita, sive pro parte, sive in totum,
sint de proprietate seu dominio directo Cleri-
corum, Ecclesiarum, Monasteriorum, aut alio-
rum Piorum Locorum; sed tamen præfata Juris-
dictionem competere pro eo tantum, quod
pertinet ad deputationem Oeconomi, ad gra-
dationem Creditorum, necnon distributionem,
seu consignationem pretii ex dictis bonis em-
phyteuticis retrahendi, postquam fuerint sub-
hastata, & deliberata. Quo verò ad executio-
nem, subhastationem, & deliberationem ipsorum
bonorum emphyteuticorum de proprietate, seu
directo dominio, ut supra, non spectare ad Curiam
Capitolinam, sed ad A. C., aut Cardina-
lem Vicarium, aut aliam Curiam Ecclesiasticam
competentem: Ita tamen ut Cedula Depositi a
Curfore, seu Mandatario, non deponatur in
actis Curia Ecclesiastica, sed statim, & im-
mediatè deferatur ad Judicem Concursum, ut supra.

§. 27. Nolumus autem Magistros Justitiariorum
ullam exercere, aut habere jurisdictionem con-
tra Clericos & Loca Pia.

§. 28. Sed quoniam, stabilitis etiam limiti-
bus jurisdictionis singulorum Judicum, & Tri-
bunalium, sæpè contingit eorum auctoritatem,
& forum a Partibus declinari, vel in ipso ini-
tium, vel in progressu litis, ad defatigandum ve-
xandumque Adversarium, vel etiam in ipsis litis
fine, ad evitandam aut differendam Decretorum
vel Mandatorum executionem; idque
obtentu & præsidio Litterarum Patentium, quas
multi obtinent ratione diversorum Officiorum
& Familiaritatum, ex quibus plura sibi quoad
electionem Fori competere Privilegia contem-
dunt; ideo nonnulla Decreta super hoc effor-
mata a prædicta Congregatione particulari pro
Tribunalium reformatione a Nobis deputatâ,
quæ jam, auctoritatis Nostræ robore munita,
publicari iussimus sub die 10. Januarii Anni
MDCCXLII, hic per extensum inserta denuo
sanctimus, & præsentium quoque serie omnino
servari mandamus. Eaque sunt tenoris sequen-
tis, videlicet:

§. 29. Privilegiati, seu Patentati cujuscumque
generis (exceptis Patentatis Sacra Inquisitionis)
fori privilegio gaudere non debeant, nisi in causis,

1744.
tere Juris-
dictionem in
Civilibus
contra Cler-
icos &c.

4. Causæ
Mercedis, &
infra sc. 25.
judicari pos-
sunt tam a
Vicario,
quàm a Gu-
bernatore
contra quos-
cumque.

5. Curia Ca-
pitolina quâ
Jurisdictionem
exercere possit
intra distri-
ctum.

Procedere
possit in Cau-
sis concursus
ad Bona Lai-
ci debitoris
de dicto
dominio Ec-
clesiæ, citra
tamen execu-
tionem, &
subhastatio-
nem.

Magistri Ju-
stitiariorum non
procedant
contra Cler-
icos.

III.
Confirman-
tur Decreta
edita 10. Ja-
nuarii 1744.

Abusus Pri-
vilegiorum
in Patenta-
tis quoad
declinatio-
nem judicis.

Privilegium
Fori compe-
tat Patentis
solum.

modo in Causis concernentibus eorum Officia,

Nisi privilegio renunciarint, etiam per consensum equipollentem.

De Patentibus Rev. Fabricæ S. Petri.

EXEQUATUR alterius Judicis non requiritur pro executione Mandatorum ser. ser. relaxæ, contra Patentatos.

Citationes, & Inhibitiones adversus prædicta non attendantur.

De recusationibus Judicum.

Prohibentur, in causis quibusdam executivis, & infra valorem scut. 25.

Unica permittitur recusatio Judicis oblique causa: in

& negotiis concernentibus Officia, & Ministeria, quorum intuitu sunt privilegiati, videlicet ad normam Decretorum, quæ super hac materia prodierunt tempore san. mem. Urbani VIII., ac Innocentii XI., necnon Innocentii XII., itidemque servata forma præscripta per Decreta Congregationis Reformationis Tribunalium die 4. Aprilis Anni MDCCXXXI., itaut, ad tramites præfatorum Decretorum, etiam in prædictis Causis & negotiis concernentibus Officia, & Ministeria Privilegiatorum, seu Patentatorum, quantum attinet ad eorum favorem, renunciatum privilegio videatur per consensum coram alio Judice Ordinario, verbis seu factis præstitum; amplius adjecto, ut prædicto privilegio censeatur itidem renunciatum per consensum equipollentem, quoties illius allegatio prætermissa fuerit tempore opportuno, hoc est infra tres dies numerandos a die reproductionis Monitorii, seu Libelli, vel Citationis ad dicendum contra Jura.

§. 30. Pariformiter sub eadem lege comprehensæ censeantur Privilegiati, seu Patentati Rev. Fabricæ Sancti Petri, prout eos prælaudata Decreta iustificiter comprehendunt, & nominatim quoque aliud Congregationis Particularis solemniter confirmatum per Bullam san. mem. Innocentii XI., quæ incipit Decet, sub datum 4. Kalendas Junii Anni MDCLXXXIX., sive sint Commissarii, sive Procuratores, etiam Fiscales, sive Notarii, sive alia quacumque Ministeria pro eadem Fabrica exercentes, cum nemini eorum liceat allegare Fori declinatoriam in causis, & negotiis indifferenteribus, ipsamque Fabricam, seu prædicta vacabilibus neutquam concernentibus; rejecta prorsus, ac reprobata quacumque interpretatione, quæ hætenus in contrarium forsitan invaluit.

§. 31. Demum quoad præfatos omnes Privilegiatos, seu Patentatos, ut fraudibus obvietur, utque prætextu privilegiorum, iustitia cursus retardari non possit, atque inherendo etiam Decreto aliis a Congregatione Reformationis Tribunalium Urbis die 3. Junii Anni MDCLXXXIX. edito, & subinde confirmato per memoratam Bullam san. mem. Innocentii XI. 4. Kalendas Junii Anni MDCLXXXIX., eadem Congregatio declaravit, & censuit, tam in Causis eorum Ministeria non concernentibus, quam etiam in Causis Ministeria prædicta concernentibus, in quibus ipsi consensum, ut supra, coram alio Judice Ordinario, seu aliis competenti præstiterint, nullam requiri licentiam alterius Judicis, ad effectum exequendi Mandata contra eosdem Privilegiatos ser. ser. relaxata, nullumque propterea Exequatur peti, ac respective concedi posse.

§. 32. Et in omnibus, ac singulis casibus prædictis, Citationes, & Inhibitiones factæ coram quocumque Judice, vel Signatura, vel etiam Auditore Sanctissimi, contra formam horum Decretorum, nullius sint momenti, atque impunè sperni possint absque vitio attentatorum.

§. 33. Alia pariter Decreta, simul cum præmissis edita, super eâ facultate primos quoque Judices ejurandi tanquam suspectos, quæ plerosque abuti constabat, ad necendas in limine Judicii inutiles moras, confirmamus, & innovamus; quæ sunt tenoris sequentis.

§. 34. Recusationes Judicum non admittantur in Causis executivis certi generis, videlicet Depositii, & futurorum alimentorum, aliisque designatis per Decreta aliis tempore san. mem. Clementis XII. edita a Congregatione Reformationis Tribunalium Urbis die 4. Aprilis Anni MDCCXXXI., neque in quibuscumque aliis Causis non excedentibus valorem scutorum viginti quinque, juxta aliud Decretum die 15. Novembris Anni MDCCXXXII., quæ servari omnino debeant.

§. 35. In cæteris causis, prædicta recusationes, quæ plerumque ad retardandum Justitiæ cursum usurpantur, reformari, & moderari debeant in posterum, itaut in Causis cujuscumque generis, tam

executivis, quam ordinariis, & in quacumque instantia (exceptis dumtaxat Causis Commissariis) unus tantummodo Judex infra tres dies numerandos a die reproductionis Monitorii, seu Libelli, vel Citationis ad dicendum contra Jura, ab unaquaque ex Partibus recusari possit tanquam suspectus, absque allegatione Cause suspicionis; Cætera autem recusationes amplius non admittantur, nisi servata dispositione juris communis; ac proinde Citationes quoad ultiores recusationes, nempe ad videndum deputari alium, tum coram Capite Tribunalis, tum coram aliis Superioribus, impunè sperni valeant, nisi in eisdem Citationibus certa, atque justa causa suspicionis exprimat.

§. 36. Ad hæc necessarium ducimus Judicum quoque, ac Ministrorum auctoritatem præfinire, certamque agendi normam præscribere, quoad alterum rerum genus, ex quo commerciorum securitas & singulorum Patrimonia maxime pendent. Ut scilicet fraudibus, quæ passim fieri solent super Locis Montium, Officiis vacabilibus, ac Depositis pecuniarum alicui vinculo suppositis, quantum in Domino possumus, in posterum occurratur, auferimus in primis, atque adimimus, ademptamque ex nunc, & ablatam esse volumus tum a Generali Administratore Locorum Montium, tum a Componentarum Dataria Nostræ Administratore facultatem omnem cassandi, seu delendi a Locis Montium tam Cæmeralium, quam Communicativorum, seu Baronalium, & ab Officiis vacabilibus cujuscumque generis, speciei, vel nuncupationis, clausulam in eis apponi solitam in actu capiendi possessionem: Dummodo possessio sit vacans, & sine præjudicio habentium meliora, & potiora Jura; priusquam lapsum fuerit integrum biennium a die capte possessionis cum clausula prædicta; sine præcedenti mandato Judicis competentis, & sine Exequatur Theaurarii Generalis, & respective Nostræ & Romani Pontificis pro tempore Datarii. Nulli autem ex Judicibus Ordinariis licere amplius volumus intra terminum dictorum duorum annorum Mandata hujusmodi relaxare, seu concedere, cum sola fidejussione approbata per quemcumque Notarium proprium Officium habentem, sequè valide obligare valentem, prout hætenus observari consuevit. Sed Mandata hujusmodi dumtaxat relaxare liceat, vel cum Fidejussione & Cedula Bancaria alicujus publici, atque idonei Urbis Mercatoris, vel cum attergatione totidem aliorum Locorum Montium, quatenus agatur de Locis Montium; & respective Officiorum vacabilium, quatenus agatur de Officiis hujusmodi, ab omni vinculo liberorum.

§. 37. Item nulli ex Judicibus liceat cassare seu delere ex prædictis Locis Montium, vel Officiis vacabilibus, vinculum ullum Primogenituræ, Fideicommissi, Legati, Multiplici, vel alterius cujuscumque speciei, sub quocumque prætextu, sive ex quacumque causa, etiam permutationis, aut subrogationis aliorum Bonorum, vel Censuum etiam majoris pretii, & provenus, quoties ipsorum Locorum, aut Officiorum alienatio per pactum, vel Testamentum, vel aliam ultimam voluntatem specialiter, & expressè prohibita fuerit.

§. 38. Deficiente verò speciali prohibitione hujusmodi, liceat eisdem Judicibus Ordinariis delere & cassare vincula ex Locis Montium, vel Officiis vacabilibus, quatenus id petatur ex causa permutationis, vel subrogationis, illaque transferre super Bonis eorum loco recipiendis, vel subrogandis, si evidens recipientis utilitas ita suadere videatur; sed solum hoc eisdem liceat, quando in permutatione recipiantur, & respective subrogentur tot Bona stabilia in Statu Ecclesiastico existentia, aut Censuum perpetui, tam de jure,

reliquis servetur Jus commune.

IV. Quoad & quomodo deleri possit vincula impedita super Locis Montium, Officiis vacabilibus, & pecuniis depositis.

Administratores Montium & Componentarum delere nequeant clausulas Possessionis vacantis &c. intra biennium, absque mandato Judicis, & exequatur Theaurarii aut Datarii respective.

Mandata de delendo intra biennium non relaxentur a Judicibus sine Cedula Bancaria, vel attergatione totidem LL. aut Officiorum Vacabilium liberorum. Vincula Primogenituræ, Fideicommissi &c. nunquàm deleri possunt a LL. MM., aut Offic. Vacab. quorum alienatio expressè prohibita est.

In reliquis, si admittatur permutatio, aut subrogatio; quantum bona recipi possint, aut subrogari, de consensu omnium interessentium, sicut legitime supplet.

quam

quàm de facto exigibiles, & legitime imposti vel ab aliqua Communitate, vel ab aliquo Loco Pio ejusdem Status Ecclesiastici, & quando insuper vel accedat consensus expressus omnium & singulorum interesse habentium, aut habere valentium etiam pro casu remotissimo, vel consensus ejusmodi in casu injusta denegationis præcedenter fuerit ab eodem, vel alio Judice suppletus, causâ plenè cognitâ, & citatis, ut infra, prædictis interesse habentibus, vel habere quodcumque valentibus. Quod etiam observari volumus, quotiescumque delendum fuerit vinculum evictionis, aut molestiarum.

§. 39. Quod si agatur de pretio Locorum Montium, aut Officiorum vacabilium, Bonorum immobilium, aut mobilium, Censuum, Cambiorum, aut aliorum quorumcumque nominum Debitorum, seu de pecuniis ex quacumque alia causâ depositis in Monte Pietatis, aut Mensa Nummaria, seu Banco Sancti Spiritus, vel publici alicujus Mercatoris, aut etiam penès Acta, ad effectum, & sub lege investiendi cum aliquo ex prædictis, aut aliis vinculis, in tot Locis Montium: Nulli ex præfatis Judicibus licere volumus ex ejusmodi pretio, seu pecuniis, tale vinculum delere, vel Investimentum Locorum Montium cum alio commutare, nisi Investimentum fiat, vel in tot stabilibus, vel in uno aut pluribus Censibus perpetuis, quæ, & qui legitime vendantur ab aliqua Communitate, vel ab aliquo Loco Pio Status Ecclesiastici, & insuper accedat, ut supra, consensus expressus interesse habentium, aut is ab eodem, vel alio Judice præcedenter, ut supra, suppletus fuerit.

§. 40. In omnibus autem præmemoratis casibus, prout etiam cum petitur deleri vinculum aliquod Fideicommissi, Primogenituræ, Legati, Donationis, Multiplicis, aut aliud quodcumque ex causâ alicujus detractionis cateroquin de jure permittæ, nempe Legitimæ, Trebellianicæ, Dotis constituendæ, vel restituendæ, vel Aeris alieni a Fideicommittente contracti: Non aliter Judici liceat expressè vel tacitè procedere ad vinculum hujusmodi cassationem, seu deletionem, quàm causâ cognitâ, & legitime citatis omnibus & singulis illis, quorum interest hujusmodi vincula non deleri, aut quorum quodcumque interesse poterit, etiam pro tempore, & casu remotissimo, juxta modum, & formam infra scriptam.

§. 41. Quatenus videlicet adfint in Urbe, aut Statu Ecclesiastico, ultra Filios, ac Descendentes illius, qui petit cassationem vinculum, alii superiores Substituti, & præsertim Ecclesiæ, Collegia, Communitates, & Loca Pia, qui, seu quæ aliquid interesse habere possunt, etiam pro casu, & tempore remotissimo, in Depositis pecuniarum quomodocumque, ut supra, vinculis, Fideicommissis, Primogenituris, Donationibus, Legatis, Multiplicis, Evictionibus, Attergationibus, & Reinvestimentis: nemini ex Judicibus Ordinariis liceat aliquid ex prædictis vinculis expressè vel tacitè cassare, & delere, nisi citatis prius legitime & personaliter in singulis actibus, modo observari solito in Causis, quæ agitantur coram Judicibus Commissariis, omnibus prædictis interesse habentibus, vel, post primam ipsorum Citationem, Procuratoribus per eos legitime constitutis, etiam si interesse ipsorum pendeat ab una, vel pluribus conditionibus merè eventualibus, sive a casibus, & temporibus remotissimis, dummodo tamen prædicti interesse habentes, habeant Domicilium in Urbe, aut Statu Ecclesiastico, itaut saltem pro prima vice personaliter citari possint.

§. 42. Si verò nullus alius erit ulterior Substitutus, aut interesse habens, præter Filios, & Descendentes illius, qui petit deletionem vin-

culorum; vel etiam adfint superiores Substituti, sive interesse habentes, aliquis tamen ex eis Domicilium suum habeat extra Statum Ecclesiasticum, itaut commodè citari nequeat: Tunc Caput illius Tribunalis, in quo petitur deleri aliquid ex prædictis vinculis, deputare teneatur speciale Curatorem pro Filiis, & Descendentibus petentis, quatenus isti vocati sint, aut aliquid interesse habere possint, tum etiam pro aliis ulterioribus Substitutis, aut interesse habentibus, qui fuerint, ut supra, a Statu Ecclesiastico absentes: In Curatorem verò hujusmodi deputari omninò volumus non aliquid de vulgo, & sine ullo prorsus defectu, ut hætenus fieri consuevit, Petenti, ut plurimum, additum; sed unum ex viginti quatuor Procuratoribus de Collegio, quem deputans pro sua conscientia censuerit magis idoneum ac diligentem: Nullusque Judex ad petitam deletionem seu cassationem procedere possit, nisi prius Curatore ejusmodi personaliter & legitime in singulis actibus citato.

§. 43. Sicuti autem ad hunc pertinebit pro debito suscepti Officii, nedum comparere, & opponere quidquid de jure opponendum erit, sed etiam appellare, & appellationem viriliter prosequi usque ad secundum judicatum inclusivè, si juxta conscientiam suam duxerit, eos, pro quibus deputatus fuit, a Judice primæ Instantiæ fuisse gravatos: Ita consequenter, ne idem Curator debita mercede fraudatus remaneat, volumus, & mandamus, ut ipsi de omnibus & singulis tam functionibus, quàm expensis per eum factis, postquam taxatæ fuerint ab eodem Capite Tribunalis, quamprimum & integrè satisfiat cum fructibus illorum ipsorum Locorum Montium, & Vacabilium, pro quibus tuendis labores suos impenderit, cum privilegio prioritatis & prælationis in concursu aliorum quorumcumque Creditorum, etiam Fisci, & Dotis: Et quatenus agatur de pecuniis depositis cum aliquo ex prædictis vinculis, quæ nullos pariunt fructus: Volumus, ut pro solutione dictarum functionum & expensarum, fiat exequutio manu regia contra eum, vel eos, qui pro deletionem vinculum infeterint, expedienda ab eodem Capite Tribunalis, absque eo quod appellatio ulla, aut recursus pro illa retardanda admitti possit.

§. 44. Præterea ut in exequutione prædictarum Citationum nullus collusioni locus relinquatur, neque amplius sub sola fide & assertione illius, qui pro deletionem vinculum instat, citetur aliquis præcedenter ab eo subornatus, loco illius, qui verè citandus esset: Si Cursor, aut Mandatarius benè cognoverit Personam, quæ propter suum interesse, ut supra, citanda est: Volumus eum in relatione exequutionis exprimere: *Feci personaliter contra N. N. mihi benè cognitum.* Si verò is, qui citari debet, Cursori, aut Mandatario benè cognitus non erit: Tunc volumus in exequutione Citationis omninò adhiberi unum saltem Testem de vicinia probum atque honestum, Cursori, & Mandatario cognitum, quique benè cognoscat Personam ejus, qui citandus est, & deinde in relatione exequutionis exprimi: *Feci personaliter contra N. N. cognitum N. N. Testi de vicinia præfenti rogato, & mihi benè cognito.* Judex autem non modo abstinere a deletionem & cassationem vinculum, nisi prius ipsemet viderit prædictas Citationes personaliter, & legitime, & juxta formam proximè traditam, exequutas; Sed insuper de hac sua visura in corpore ipsius Mandati fidem faciet: Aliàs Mandatum, quod ab eo relaxabitur, sit ipso Jure nullum, atque irritum, itaut neque a Thesaurario Generali, neque ab Officialibus, aut Depositariis paulò supra memoratis, ullo pacto exequutioni mandari debeat.

§. 45. Caveant itaque Judices, & respectivè

1744. substitutis aut interestatis absentibus a Statu Ecclesiastico, deputetur Curator a Capite Tribunalis, unus ex Procuratoribus de Collegio, in singulis actibus legitime citandus.

Curator teneatur opponere, appellare, & prosequi appellationem usque ad secundum judicatum inclusive.

Eidem satisfiat ex fructibus L. M. seu Offic. Vacab. cum privilegio prioritatis &c., vel ex bonis instantis pro deletionem manu regia.

Præscribitur modus exequendi citationes personales interesse habentium, sub pœna nullitatis Mandati.

Contravenientes ju-

Administrato-

Quomodo deleri possit Vinculū Depositi, aut Investimentum communitati.

Vincula deleri, aut Detractiones concedi nequeant, nisi causa cognita, & citatis omnibus interesse habentibus.

Omnes substituti etiam remotissimi, & interesse habentes, si domicilium habeant in Urbe, aut Statu Ecclesiastico, citentur personaliter.

Descendentes illius, qui petit deletionem, &

1744. dices, Administratores &c. sub- jiciuntur refectioni damnorum, & interesse principaliter & in solidum.

V. Qui, quomodo, & quando interponere possint Decreta Jurisdictionis voluntariae in Urbe & Statu Ecclesiastico.

Provide leges circa Contractus, & obligationes Mulierum & Minorum non servatae.

Nulli Judici aut Officiali, nisi sit Juris Doctor, licet interponere Decreta.

Ubi desit Judex Laicus Juris Doctor, recurratur ad Ordinarium Ecclesiasticum.

In Urbe id non liceat, nisi Judicibus Ordinariis

Administratores, Officiales, & Depositarii, necnon Cursores, & Mandatarii, ne quid per eos fiat contra formam, & dispositionem hujus Nostrae Constitutionis: Si quis enim ei ausu temerario contraire praesumpserit, sciat se absque ulla spe veniae, vel indulgentiae, ultra indignationem Nostram, penam quoque reductionis in pristinum, ac refectionis omnium damnorum, & interesse, non in subsidium, sed principaliter, & in solidum cum iis, qui praedictorum vinculorum deletionem, seu cassationem indebitè obtinuerint, ipso facto, atque ipso jure incursum fore.

§. 46. Reliquum est, ut aliqua etiam opportune statuamus pro recto usu voluntariae Jurisdictionis in hac Alma Urbe, & Statu nostro Ecclesiastico exercendae. Quamvis enim in praedicta Urbe, & plerisque aliis ejusdem Status Nostri Ecclesiastici Civitatibus, Terris, Castris, Oppidis, Locis, atque Provinciis, scitè prudenterque statutum sit, ne aliter Mulieres, & Minores, maxime verò Impuberes seu Pupilli, valide contrahere sive obligari possint, quam certis praescriptisque adhibitis solemnitatibus, & praesertim quod causa contrahendi, vel distrahendi in scriptis Judici exprimat; isque, causa hujusmodi plene cognita, & verificata, super Contractu, seu Distractu, vel alia quacumque obligatione, Decretum, & auctoritatem suam specialiter interponat: Quia tamen experientia compertum est, nonnullos Judices, aut nullà prorsus, aut leviori tantum negotii causaque cognitione praemissa, facile nimium indulgere postulatis eorum, qui aliena sexus simplicitate, vel aetatis imbecillitate, contra jus & aequum abutuntur; atque hinc Mulieribus, Minoribus, Pupillis, qui sub cura, & protectione Principis speciali quadam ratione constituti sunt, nullà ipsorum culpà, damna gravissima irrogari.

§. 47. Idcirco ut eorum indemnitati efficaciter consulatur consulatur, volumus in primis, ut in posterum nulli ex Gubernatoribus, Pratoribus, Vice-Ducibus, Vicariis, aut alio quocumque nomine nuncupatis Officialibus, qui actu Terrarum, Oppidorum, Castrorum, & Locorum Status Nostri Ecclesiastici, & praesertim Baronialium, regimen, aut publicum in eisdem munus & officium exercent, Decretum aliquod voluntariae Jurisdictionis interponere liceat in Contractibus Mulierum, Minorum, vel Impuberum, nisi Laurea Doctorali in aliqua publica, & approbata studiorum Universitate fuerint insigniti, & super hoc in Cancellaria sive actis illius Civitatis, Terrae, sive Locis, publicum & legale documentum intra Mensem a die publicationis hujus nostrae Constitutionis computandum; & respectivè, qui in futurum deputabuntur, in principio sui Magistratus, coram Notario & Testibus in forma legitima deposuerunt: Aliàs decreta ab ipsis interposita nullius sint roboris & momenti, & ipse Judex penam infamiae & perpetuae inhabilitatis ad quacumque Officia, & Magistratus, aliasque etiam Corporis afflictivas arbitrio nostro infligendas, ipso jure incurrat: Sublata quavis consuetudine in contrarium. Ne autem in humilibus Oppidis, seu Locis, propterea quod ibi Praetor aut alius Officialis Laurea Doctorali sit destitutus, Mulieres, Minores, vel Impuberes contrahere vel distrahere pro ipsorum indigentia penitus impediantur; volumus eo casu, constituimus, & mandamus, ut pro necessaria Decreti interpositione, ad Episcopum, vel alium ejusdem Locis seu Oppidi Ordinarium Ecclesiasticum, sive ad illius Vicarium Generalem recurratur, etiam si agatur de Bonis laicalibus & inter mere Laicos.

§. 48. In Urbe verò nulli posthac liceat quacumque auctoritate, & quibuscumque Privilegiis etiam Nostri, & Romanorum Pontificum

Praedecessorum Nostrorum sub quacumque forma concessis suffulto, Decreta voluntariae Jurisdictionis in contractibus Impuberum, Minorum, & Mulierum interponere, praeterquam Judicibus Ordinariis quatuor dumtaxat Majorum Tribunalium, dummodo tamen Decreta ejusmodi per se ipsos interponant; videlicet Cardinali pro tempore Urbis Vicario, ejusque Vicegerenti, & Locumtenenti in Civilibus: Gubernatori similiter Urbis, & ejus Locumtenenti in Civilibus: Auditori Generali Caesarum Camerae Nostrae Apostolicae, & duobus ejusdem Locumtenentibus in Civilibus: ac denique Senatori Urbis, ac duobus ejus Collateralibus: Quo vero ad Pauperum Advocatum ex Collegio Advocatorum Consistorialium assumi solitum, volumus, & ipsum quoque Decreta ejusmodi, sicuti haecenus observari consuevit, interponere posse, sed tamen pro solis Pauperibus, & Domi suae tantum, vel in Carceribus, si inibi contractum celebrari contingat, & omnino gratis, itaut nec etiam a spontè dantibus aliquid exigere ut recipere possit: Nos enim pro effectu praemissorum quascumque concessionem favore aliorum factas, & quacumque Indulta, & Privilegia etiam Nostrae, & Nostrorum Praedecessorum, etiamsi speciali, & individua mentione indigerent, totiusque eorum tenor pro sufficienti derogatione praesentibus inferendus esset, revocamus, & annullamus, ac pro nullis, & irritis, & nunquam concessis haberi volumus & mandamus.

§. 49. Ut autem tam in Urbe, quam in reliquo Statu Ecclesiastico, ubi nempe, praeter alias solemnitates, justa quoque causa cum Decreto Judicis pro actus validitate requiritur, Decreta ejusmodi non inconsulto, neque oscitanter interponantur: Statuimus, & mandamus, ut Judices praedicti tam Ecclesiastici, quam Saeculares, quibus, ut supra, sive in Urbe, sive extra, facultatem hanc reservavimus, ac eorum quilibet, antequam deveniant ad actualem Decreti interpositionem, in ipso corpore Instrumenti exprimere primo loco teneantur specialem, certamque causam, sive unam, sive plures, propter quas contractus, sive distractus, aut quilibet alius actus, quo Mulier, Pupillus, aut Minor obligatur, videtur potius utilis, quam damnosus.

§. 50. Rursus, ac secundo loco, disertis itidem verbis exprimere teneantur, cum quibus juribus, & scripturis sive publicis sive privatis, causam seu causas ejusmodi verificaverint; distinctè & singillatim enunciando, quoad jura vel instrumenta publica, cujuslibet eorum diem, mensem, annum, & Notarium: Quo verò ad scripturas privatas, mandando eas in ipso Instrumento per Notarium originaliter inferi, atque alligari.

§. 51. Ac tertio denum, non solum jura, & scripturas ejusmodi tam publicas, quam privatas per se ipsos legere, recognoscere, ac ea majori, qua in Domino poterunt diligentia, examinare, & considerare teneantur, soluta a Contrahentibus pro transportatione ad Domum Judicis consueta mercede pro viatico, seu viaticis Notariorum: sed etiam, quod illa per se ipsos legerint, recognoverint, & majori, qua potuerunt attentione, consideraverint, medio juramento affirmare.

§. 52. His autem omnibus adimpletis, sicuti tam Judicem, quam Notarium ab omni prorsus periculo litis & molestiarum eximimus & liberamus: Ita è contrario, quatenus Judex & respectivè Notarius in aliquo praemissorum defecerint, idest Judex vel certam & specialem causam exprimere, vel jura & scripturas illam verificantia distinctè, ut supra, enunciare, vel super illorum recognitione & examine juramentum proprium interponere; Notarius verò

1744. quarum Majorum Tribunalium, & quidem per se ipsos.

Item Advocato Pauperum, Domi suae, vel in Carceribus, & gratis.

Causa utilitatis Contractus vel obligationis exprimat in Instrumento.

Item jura & scripturae, ex quibus evincitur hujusmodi utilitas.

Et juramentum super viura eorumdem jurium.

Non servata praescripta forma, contravenientes teneantur de damnis & interesse in solidum & principaliter.

scripturas illas, quæ numero privatarum accensentur, inferere, & colligare, prætermiserint; damna omnia & interesse, Mulieribus, Minoribus, ac Pupillis, de proprio, directè, & infolidum cum altera parte, quæ cum eis contraxit, refarcire, ac reparare teneantur. Et nihilominus obligatio Mulieris, Minoris, aut Impuberis sit ipso nulla, & irrita, non obstante quocumque juramento, quod tali casu per fraudem, ac dolum extortum censetur.

§. 53. Decernentes eadem præsentibus Literas, & in eis contenta quæcumque, etiam ex eo, quod omnes vel singuli supradicti, ac alii quicumque in præmissis quomodolibet jus vel interesse habentes, seu habere prætendentes, cuiusvis status, gradus, ordinis, præminentia, vel dignitatis, seu aliâs specificæ, & individua mentione & expressione digni existant, eisdem præmissis non consenserint, nec ad ea vocati, seu auditi fuerint, tamen si suorum indultorum, vel privilegiorum vigore, consentire, seu vocari semel, vel pluries quocumque modo debuissent, aut ex aliâ quantumvis juridica, & privilegiata causa, colore, prætextu, & capite, etiam in corpore juris clauso, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis Nostræ, vel interesse habentium consensus, aliove quolibet, etiam quantumvis magno, ac formali & substantiali defectu, notari, impugnari, infringi, in contrarium revocari, ad terminos juris reduci, seu adversus illas aperiitionis oris, restitutionis in integrum, aliudve quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium intentari, vel impetrari nullatenus posse, sed semper, & perpetuò validas, firmas, & efficaces existere & fore, suosque plenarios & integros effectus sortiri, & obtinere debere, & ab omnibus, ad quos spectat, & pro tempore quodcumque spectabit, inviolabiliter observari.

§. 54. Sicque & non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, quavis auctoritate, præminentia, aut potestate fungentes & functuros, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate, iudicari, & definiti debere, irritum quoque & inane, si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§. 55. Non obstantibus omnibus & singulis præmissis, & quatenus opus sit, Nostra, & Cancellariæ Apostolicæ Regula, de jure quesito non tollendo, necnon aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Urbis Nostræ, dictorumque Tribunalium, omniumque & singulorum supradictorum, quibusvis, etiam juramento, vel aliâ quavis firmitate sub quibuscumque verborum tenoribus, & formis, clausulis, decretis, aliisque supradictis in contrarium præmissorum roboratis, seu confirmatis, & innovatis statutis, ac usibus, stylis, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus, quibus pariter modo, forma, & tenore præmissis, ad effectum præsentium, illis aliâs in suo robore permanens, amplissimè, ut præfertur, derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 56. Nulli ergo omnino Hominum liceat paginam hanc nostrarum reformationis, definitionis, statutorum, innovationum, derogationum, voluntatis, mandati, declarationis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadagesimo quarto, duodecimo

Kalendas Januarii, Pontificatus Nostri Anno Quinto.

D. Cardinalis Passionens.

J. Datarius.

VISA DE CURIA.

J. C. Boschi.

L. Eugenius.

Registrata in Secretaria Brevium.

Public. die 11. Januarii 1745.

Altare à Pontifice consecratum, super quo Sacrum fecit, variis Privilegiis decoratur.

Carissimo in Christo Filio Nostro Johanni Portugallia, & Algarbiorum Regi Illustri.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Carissime in Christo Fili noster, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

DILECTUS Filius Emmanuel Pereyra Sampajus Militiæ Ordinis JESU-CHRISTI Commendator negotiis Majestatis Tuæ apud Sanctam Sedem præpositus sapissimè Nobis declaravit Regale prorsus consilium ac pietatis plenum, excitandi magnificum Sacellum in Ecclesiâ, quæ in Civitate istâ Lisbonæ Sancto Rocco nuncupata est: Primam totius rei formam cartâ exaratam ac delineatam nostris subjecit oculis, nempe opera five ex marmore, five ex ære ducenda, aptissimas & elegantes gemmarum conjunctiones, ac tabulas effingendas ex opere concinnè tessellato, quibus omnibus perficiendis peritissimi hujus Urbis Artifices sedulam modò impendunt industriam, & quæ Nos ipsi (cum absoluta penitus fuerint) invisuros promissimus, antequam Lisbonam transvehantur. Postremò idem Commendator Sampajus Nobis exposuit, gratissimum fore Majestati Tuæ, si, perfectò jam lapide Altaris erigendi in Sacello, quod superius inuimus, ad ipsum consecrandum Nos ipsi deveniremus. Itaque cum jucundissimum Nobis sit morem gerere voluntati Majestatis Tuæ, quæ Dei cultum augere semper expetit, & simul nostri Apostolici muneris partibus satisfacere; hinc absque ullâ hæsitacione Nos paratissimos ostendimus, ut hujusmodi Consecrationem suscipere in Ecclesiâ Sancti Antonii, quæ ad Lusitanos pertinet, die decimaquintâ mensis Decembris anni proximè elapsi, quo in Templo octiduum Conceptionis Beatæ Mariæ Virginis Immaculatæ celebrabatur, Quapropter Venerabilem Fratrem Nostrum Vincetium Episcopum Sabinensem S. R. E. Cardinalem Bichium nuncupatum, olim Apostolicæ Sedis Nuntium apud Majestatem Tuam, designavimus, qui præcedenti vespere sacras Reliquias exponeret; & re integre peractâ, juxta leges, quæ à sacris Ritualibus præscribuntur, Nos postera die solemnè indicto comitatu ad eandem Ecclesiam Sancti Antonii venimus, eamque splendide magnificèque ornatam deprehendimus. Cardinales octo Nobis advenientibus in Ecclesiæ liminibus adfuerunt. Post hæc initium fecimus Consecrationi totius lapidis, qui in parte ejusdem Templi aptissimè collocatus ante fuerat. Postquam, Deo juvante, sinem Consecrationi imposuimus, licet plurium horarum spatium requireret, eam facultatem Nobis haudquaquam tribuimus, quæ à Pontificali conceditur Episcopo consecranti, si debilitatus longo temporis incommodo fuerit, nempe ut alium suo loco substituat, qui sacrum faciat; Sed Nos

CXVI.

Lusitanie Regis pietas in augendo Ecclesiarum cultu.

Altare ipsius jussu Romæ extructum, à Pontifice consecratum.

ipfi

Et obligatio Mulieris &c. irrita remaneat.

VI. Clausula præservativa.

Aliter iudicari prohibetur: cum Decreto irritanti.

Contrariis quibuscumque expressè derogatur.

Sanctio poenalis.

Dat. die 21. Dec. 1745.